

*Калініна Г. М.,
аспірантка
Інституту педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

*Малюга М. М.
науковий співробітник
відділу економіки і управління ЗСО,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

СІНГЛТОНИ В ЗМІСТІ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ КЕРІВНИКА ОСВІТИ

Сьогодні у світі індивідуальне життя окремої людини стає все більш цінним, свобода та особистісний розвиток вважають важливішими попри усілякі обмеження й уподобання, тому все більше людей вважають за краще бути або залишатися, інколи після певних подій у житті сінглтонами. Сінглтони (від англ. «single» – самотній, холостий) або люди-соло – це люди, здебільшого мешканці великих міст, які свідомо відмовляються від будь-яких стосунків, подекуди й від сексуальних, не створюють сімей та не мають дітей. Цей термін у науковий обіг ввів у 2012 році соціолог – доктор філософії Нью-Йоркського університету Ерік Кляйненберг (URL: <http://www.nonfiction.ru/books/zhizn-solo-novaya-sotsialnaya-realnost>) [1].

Феномен сінглтонів або сучасних одинаків є новим соціокультурним явищем у світі, інформація про який в Україні активно поширювалася різними засобами комунікацій, під час спілкування в мережі інтернет, в тематичних онлайн-ком'юніті, блогах, форумах, групах, соціальних інтернет-мережах на початку 2000-х років.

На теренах інтернету розміщено різноманітну за змістом і обсягом інформацію щодо сутності специфіки феномену сучасних одинаків, яку було відображено в енциклопедичних виданнях і словниках, статистичних даних, опублікованих у наукових журналах, у статтях електронних видань, друкованих виданнях, оприлюднених результатах досліджень з окресленої проблематики на зазначену тему та в кінематографії. Наприклад, у 2015 році у фільмі «Лобстер» (URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Лобстер_\(фільм\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Лобстер_(фільм))) сюжетна лінія розкривала оригінальну історію кохання, що відбувається в антиутопічному недалекому майбутньому, де людей-соло переслідує закон, а кожного, з тих хто хотів, але не знайшов собі пару, перетворюють на тварину й випускають у ліс [2]. Або серіалу «High Maintenance» (URL: <https://www.hbo.com/high-maintenance>), який транслюють на американському соціальному каналі HBO (<https://www.hbo.com>), та в якому герой без імені – «Чувак» («The Guy») – слугує прикладом сучасного сінглтона [Цит. за: 3].

Окрім цього, у Всесвітньому павутині люди-соло активно обмінюються інформацією та своїм досвідом, проводять тренінги, семінари, надають рекомендації за результатами інтерв'ю та в постах: як бути щасливим без романтичних стосунків, родини та дітей; як наважитися та

остаточно обрати життя соло; як не піддаватися на тиск суспільства; як захистити свідомий, власнообраний спосіб життя тощо.

Здебільшого, людей, які обрали життя соло умовно класифікуємо на такі групи за окресленими обставинами, мотивами та вибором:

- люди, які самостійно, усвідомлено ухвалили рішення упродовж життя взагалі не створювати власну сім'ю;
- люди, що залишилися самотніми через «втрачені можливості»;
- люди, які мали власну сім'ю, але за певних життєвих обставин її втратили через нещасний випадок (несприятливий збіг обставин; катастрофи, форс-мажорні обставини);
- люди, які мали власну сім'ю, але розлучилися з партнером та в подальшому не планують нових стосунків;
- вдови/вдівці, люди які вирішили залишитися самотніми;
- вдови/вдівці, люди які не визначилися в питанні особистого життя та подумки перебувають у стані «пошуку» потенційного партнера;
- люди, які остаточно не визначилися та з часом змінюють своє ставлення до питання самотності/створення власної сім'ї тощо.

Процес змін у сприйнятті негативної асоціації самотності та однаків розпочався ще на початку ХХ століття з моменту заселення цілих районів міст (Грінвіч-Віллідж у Нью-Йорку, Сохо в Лондоні, Монпарнас у Парижі) креативними самотніми чоловіками й жінками – молодими професіоналами, представниками богеми та інтелігенції, людьми з неординарним мисленням, баченням та відчуттям життя. Саме ці люди втілювали нові, передові ідеї, що суттєво змінили світогляд, а з цим і умови та якість життя більшості людей на планеті [3]. Цей процес змін у сприйнятті триває й нині, але сьогодні молоді одинаки, перейнявши естафету, прагнуть активно «переформатувати» уявлення про те, що їх спосіб життя є показником соціального фіаско, на прямо протилежне уявлення про життя соло як свідчення про неординарність особистості, самодостатність, незалежність та успіх, тим самим, спростовуючи основні стереотипи щодо сучасних самітників. Як зазначає Ерік Кляйненберг, «<...> інвестиції в себе необхідні тому, що сучасні сім'ї часто розпадаються, робота не є стабільною, та кінець-кінцем кожен із нас може сподіватися тільки на самого себе» [Цит. за: 4].

Сучасні люди-соло ведуть більш активне соціальне життя, ніж ті, хто має пару чи перебуває в шлюбі, перш за все тому, що свідомий вибір самотнього життя є цінним ресурсом для творчості та розвитку особистості, що компенсується наявністю вільного часу для самопізнання, самонавчання, побудови кар'єри, подорожей, волонтерства, благодійності тощо. Ерік Кляйненберг пояснює це тим, що синглтони проводять більше часу з друзями й сусідами та беруть активнішу участь у громадському житті. Тому відмова від сім'ї поширюється в тих

місцях, де вільно доступні соціальні мережі та є сильна система соціальних гарантій. Перш за все, це країни Скандинавії [4]. З цим також погоджуються й американські психологи, наводячи такі результати проведених досліджень щодо соціальної активності неодружених та людей без постійних стосунків (URL:<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0265407515597564>).

Тож можна стверджувати, що сучасне самотництво – це не примха, яку диктує егоїзм, а цілком усвідомлений вибір власного життєвого шляху кожного сучасного сінглтона та вже є вибором багатьох мільйонів людей. Це вибір на користь здорового егоїзму та часу, призначеного для себе, що мінімізує персональну відповідальність та деякі зобов'язання.

Водночас феномен сучасних самотників під впливом соціально-культурних, економічних, технологічних чинників розвитку життєдіяльності в кожній окремій країні набуває власних особливостей залежно від національних традицій, цінностей, ментальної моделі, рівня розвитку економіки в країні.

Наразі основний «меседж» феномену сінглтонів – показати суспільству, що люди XXI століття мають обирати саме той стиль життя, який підходить лише їм, і що вони є рівноправними активними громадянами демократичного суспільства цифрової доби.

Ключові слова: сінглтони, люди-соло, життя соло.

Література:

1. Калініна Г. М., Малюга М. М. Сінглтони як новий тренд XXI століття. 2020. URL:<http://uej.undip.org.ua/Zhurnal/2020/4/Statti/%D0%93%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0%20%D0%9A%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B0.pdf>
2. Лаврентьева Г. Жизнь соло: эксперимент или новая реальность? *Monocler*. 2017. URL:https://monocler.ru/zhizn-solo/?fbclid=IwAR0ZyiwmpulXfwfxmBd4s5u_1HgDUaEyOalX9DaHkyOp4EpJuYZyhTfSytA
3. Ray C. «Я – сінглтон». Почему людям для счастья больше не нужны отношения». URL:<https://knife.media/singletons/>
4. Klinenberg Eric. Going solo: the extraordinary rise and surprising appear of living along. 2012. URL:<https://books.google.com.ua/books?id=cz6wrxjEimAC&printsec=frontcover&dq=Eric+Klinenberg+going+solo&hl=uk&sa=X&ved=0ahUKEwi007LDwYXqAhXvoosKHQdqDb0Q6AEIKjAA#v=onepage&q=Eric%20Klinenberg%20going%20solo&f=false>